

չթողնքէն կախուած: Եթէ սա տղան իմ ձեռքս ըլլար՝ հաւատացե՛ք՝ կաշի ոսկր չէի թողուր վրան:

Ռումունու. — Մի՛ թէ ազնուականներուն ալ նոյն օգը, նոյն թղունները, նոյն բոյսերը չեն որ արին կու տան:

Երասայող մը (հառաչելով). Նուրբ խորտիկները՝ թերեւս աւելի՛ ազնուական արին մը կը կազմեն:

Ռումունու. — Իմ կարծիքովս մեր արեան ճշմարիտ նախահայրերը օգը, չուրը, բոյսերն են, բայց այդ նախահայրերը հասարակաց չեն թէ՛ աղքատին և թէ՛ հարուստին: Եւ յետոյ ո՛ր և է ազնուական ընտանեաց պատմութեան ծայրը երբ երթա՞ք՝ կը գտնէք միշտ մէկը որ ազնուական չէր, այլ սովորական մարդ մը՝ որ պաշտօնի կամ գործի մը պատճառաւ՝ ազնուական համարուեցաւ. ուրեմն գործն ու պաշտօնն է որ մարդ մը ազնուական կ'ընէ, ո՛չ ուրիշ բան:

Գեղարուեստով աւելք. ճշմարիտ ազնուականութիւնը ուրիշ բան չէ՛ բայց եթէ դէմքի արտայայտութիւն մը. ուղիղ գիծն է ան մեղմ գիծերու վրայ տիրապետող: Եթէ ինձ միայր՝ մարդկութիւնը այս սկզբունքի համեմատ կը բաժնէի երկու մասի՝ ազնուականներու և...

Նիկիֆոր. — Երանի՛ լաւ արձաններուն.

Ռումունու. — Մարդիկը դատելու համար հարկ չէ նախ գիտնալ՝ թէ որքան դրամ ունին քովերին. մարդիկը իրենց անձովը պէտք է գնահատել ո՛չ իրենց ստացուածքէն, և ըստ այնմ դասաւորել:

Նոյն մարդն ալ սակայն կարող է ազնուական երեւիլ կամ ոչ՝ զխու կամ ձեռքի շարժման և դիրքի փոփոխութեան համեմատ:

Նիկիֆոր. — Մէկը ամէն շարժում ընելուն՝ ազնուականութենէ պիտի խնայ. ամէն վայրկեան յեղափոխութիւն... կեցցէ՛ մեր ապազայ կայսրը...

(Այս վարկեմիմ երկու արար գերիմիմ որ սեղանի կը ծառայեմ՝ և տարտամօրէմ կը հիւսաւանսն ու կը մօտեման՝ դաժնակներ կը քաշեմ սեղանի վրայէմ և յամիկարծակաւմ յարծակում մը կը գործեմ զգրիտուօժէմի վրայ. մեծ յուզում. կայսրը կ'ազատի թեթեւ վերաւորում. Զօշկիկ՝ սուրը միւրկացած կը յարծակի ամոնց վրայ. դաւաճամողիմերը գետիմ կը տապալիմ ամօզուտ զիմաղրու. թեմէ մը յետոյ. դայսրը կը տամիմ բեմի վրայէմ):

Նիկիֆոր. — Դաւազրութիւն, Զմշկիկի նշանս տուքի օրը... Զմշկիկի պալատին մէջ... այս ինչ կը նշանակէ. տեսնենք թէ ինչպէս պիտի վերջանայ գործը. (Արաբներուն նայելով). Խեղճ մարդիկ... իսկ հոգիներն:

ԱՐՄԱԹԱՍ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ

ՈՂՈՐԴՈՒ ԹԻՒՆ

— Ող է, հաց, հաց . . .

Ո՛վ կ'հեծէ,

Շեմին վրայ խրճիթիս ո՛վ կը հեծէ:

Յոյսըս մարած է օճախիս բոցին հետ.

Մէջս է մոխիր, շուրջըս մոխիր. — օ՛հ ի՞նչ շահ

Մոխիրներու վըրայ արցունք սերմանել:

Բան մը չունիմ, բան մը. այս օր իմ վերջին

Նուալով թոյն գընեցի.

Ներսը թոյնս իմ կը շաղուեմ: —

Վաղը եկուր, գերեզմանոց, ո՛վ Անթիք.

Բուքին մէջէն, կանուխ, երբ որ գիւղին շուրջ

Գայլերը դեռ կը յածին,

Վաղը եկուր . . . Պիտի ես

Շիրմիս մէջէ, իբրեւ հաց,

Քերթողի սիրտս այդ մախաղիկ մէջ ձըգեմ.

Քերթողի սիրտս արինդ, արինն որբերուդ

Պիտի ըլլայ որչափ որ վիշտդ ապրի . . .

Վաղը եկուր գերեզմանոց, ո՛վ Անթիք:

Իսնիէլ Վարուժան

Լ Ո Յ Ս Տ Ե Ս Ա Ի

ՌԵԹԷՆՍ Յ. ՊԵՐՊԷՐԵԱՆԻ

“ԴՊՐՈՑ ԵՒ ԴՊՐՈՒԹԻՒՆ”

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԿՐԹԱԿԱՆ ՆԻԹԵՐ

ՎԻՃԵՆԱ 1907

գին 20 դահեկան

ՎԱՃԱՌՄԱՆ ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ

ՊԱԼԵՆՑ ԳՐԱՏՈՒՆ

Ի. Պոլիս, Զարմաթըրաբ

